СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 44. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 26-го лютого 1942. No. 44. Jersey City, N. J., Thursday, February 26, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

PERIODICAL

Злучені Держави і Велика Британія Уже Погодились в Головних Засадах, Яка Має Бути Повоєнна Світова Економічна Система, що Усуне Давні Тарифові та Інші Недомагання, що Спричинили Останні Світові Війни

КЛАДУТЬ НОВІ ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ПІД СТАЛИЙ МИР В СВІТІ

ВАШИНГТОН. — Злучені Держави та Велика Британія погодилися в справі створення по цій війні такої економічної системи, яка уможливить обмеження митних тариф та піднесе вивіз, піддержуючи тим способом розвиток вільної торговлі. Бо ці економічні обмеження, на думку американських і британських чинників, є тими причинами, які двічі на протязі останніх 25 літ штовхнули все людство до жахливої війни. У підписаній спільно Сомнером Велесом і лордом Гелифексом умові, обидва уряди стверджують, що ще передвчасно є усталювати реченці сплати тих довгів, які Америка дала Англії на основі „ленд-ліз" закону. Фактично їх відкладається на неозначений час. Дуже можливо, що такі самі безреченцеві терміни одержать також інші народи, які скористали з американської допомоги. Головною ціллю відложення плачення довгів є це, щоб аліянтським державам вможливити цілковиту економічну відбудову їхнього державно-економі[illegible] війною. Нова у[illegible] є доповненням цього економічного пакту, який підписали президент Рузвелт і премієр Чрчил підчас їхньої відомої стрічі на Атлянтику в серпні 1941. р. В опінії американських урядових чинників така політика, яка покищо є в пляні, причиниться до економічної стабілізації, омине цей хаос в економічному житті, що наступає по кожній війні, а надівсе усуне між народами ці вічно пекучі економічно-торговельні проблеми, що часто є причинами безнастанних війн.

НАКС ПРО ЗРОСТАЮЧУ СИЛУ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

НЮ ЙОРК. — Секретар маринарки полк. Накс, говорячи в готелі Волдорф-Асторія в минулий понеділок, заявив, що американська фльота зростає скорим темпом та що ці американці, що бються на водах Тихого Океану, одержать в скорому часі значі допомоги. Він ствердив, що американські втрати в Перл Гарбор є більші ніж ці, що їх понесла Америка в американсько-еспанській та світовій війнах. Та ці втрати Америка скоро заступає новими кораблями ріжного роду та типу, так, що в скорому часі американська фльота перевищить своїм числом свого противника.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ОБСТРІЛЮВАННЯ КАЛІФОРНІЇ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що обстрілювання побережжа Каліфорнії японською субмариною являється політичним актом, призначеним скорше на це, щоб внести моральне замішання ніж матеріяльну шкоду. Це були перші спроби японців деморалізувати американський нарід при помочі отвертого терору. Та японці будуть напевно розчаровані, говорив президент Рузвелт, бо результати їхнього вчинку будуть якраз противні; американський нарід не попаде в паніку та не дасть застрашитися подібними обстрілами.

НЕ БУДЕ ЗМІН В АМЕРИКАНСЬКОМУ КАБІНЕТІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що він не має на пляні реорганізувати свій кабінет, як про це розійшлися були чутки. Подібну заяву зробив рівнож підсекретар стейту Сомнер Велес, який отверто заперечив начеб то секретар стейту Кордел Гол мав уступити в найкоротшому часі зо свого становища. Кордел Гол виїхав до Флориди для лікування та верне до столиці по довшому часі.

НЕМА ПЯТОЇ КОЛЮМНИ В МЕКСИКУ

МЕКСИКО СИТІ (Мексико). — Сеньор Міґуель Алеман, міністер внутрішніх справ, заявив, що в Миксику нема небезпеки з боку пятої колюмни й тому то мексиканський уряд не є сконфронтований з тою важною проблемою. Він рівнож заперечив начебто Еспанська Фалянґа була небезпечною загрозою для цілости Мексика. Еспанські лідери заявили свою льояльність мексиканському урядові. Алеман рівнож заявив, що в Мексику не арештовано жадних людей під замітом пято-колюмнівської діяльности.

БРАЗИЛІЯ ВІДДАЄ ПОСМЕРТНУ ПОШАНУ ЦВАЙҐОВІ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — З розпорядження президента Варґса, бразилійський уряд урядив на державний кошт похорон Стефанові Цвайґові та його жінці, які отруїлися перед двома днями. В похороні визначного австрійсько-жидівського письменника взяли участь численні маси бразилійців, представники бразилійського уряду та літературного світа.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД ГОЛ. УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Другого дня нарад Головного Уряду У.Н.С., слідували дальші звіти головних урядників: доповнення звіту контрольної комісії; звіти поодиноких контрольорів з їх діяльности по місцях: Д. Капітули, д-ра В. Ґалана, д-ра А. Кібзея, адв. Р. Смука, інж. С. Куропася. Далі здавали звіт головні радні: П. Дуда, С. Слободян, І. Романишин, Т. Шпікула, В. Дідик, Г. Зепко, Н. Давискиба, Е. Ляхович, А. Шумейко, Д. Шмагала, Ю. Баволяк.

Головні урядники в звітах подавали, що, не звертаючи уваги на ріжні кампанії, звернені на те, щоб підкопати У. Н. Союз, наша організація розвивається і йде вперед.

Після того розвинулась дискусія над звітами. Взято під дискусію звіт гол. предсідника М. Мурашка. В дискусії порушувано справи морґеджів і реальностей, як теж розведено ширшу дискусію над тим, чому не протиділано тим наклепам, які зі всіх сторін на У. Н. Союз звалювались? По вичерпанню дискусії уділено М. Мурашкови одноголосно вотум довіря.

В дискусії над звітом п. Г. Германа, крім інших справ, порушено теж справу "UKRAINIAN WEEKLY", зокрема спосіб його редаґовання. Також обширно дискутовано над спортовим рухом в У. Н. Союзі. Уділено одноголосно містопредсідникови Г. Германови вотум довіря.

В дискусії над звітом містоголови пані М. Малевич порушено справу назначення організаторки для У. Н. С. Уділено їй вотум довір[я] одноголосно. Також піднесено заслуги пані Малевич у вихованні сина-героя, який вславився вже в боротьбі на Филипинах.

В дискусії над звітом гол. секр. Д. Галичина порушено такі справи: праця по молодечих відділах; відхід молодих хлопців до війська; кооперація „Свободи" з організуванням членів У. Н. С.; Союзові справи в Канаді, зокрема адміністраційні видатки; "WAR-CLAUSE"; висота вкладок. Вотум довіря уділено одноголосно.

ПОШУКУЮТЬ ЗА ЯПОНСЬКОЮ СУБМАРИНОЮ КОЛО КАЛІФОРНІЇ

САН ФРАНЦІСКО (Каліфорнія). — Американські кораблі та літаки продовжують розшуки за тою японською субмариною, яка в понеділок вечір обстрілювала побережжа повище Санта Барбара. Літаки, випосажені в прилади до лапання звуків патролюють здовж побережжа, тоді коли кораблі та субмарини виїжджають подалі на море. Льокальні чинники подають, що обстрілювання субмариною не нанесло майже жадної матеріяльної шкоди та було призначене на це, щоб викликати переполох в часі промови президента Рузвелта.

ЗАТОПЛЕНО ДВА АМЕРИКАНСЬКІ ТЕНКЕРИ

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки подає, що протягом останніх чотирох днів ворожі субмарини затопили два американські кораблі-цистерни на водах Атлянтику. В суботу затоплено 5,287-тоновий тенкер „Репоблик", а в неділю 8,103-тоновий „Ситіс Сервис Емпайр". З обох кораблів врятувалося 57 осіб, а 16 досі бракує й є малі надії на їх рятунок.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА РОЗГРОМИЛИ ДВІ НІМЕЦЬКІ АРМІЇ

БЕРН. — Совєтські звідомлення подають, що в околицях Старая Русса їхні війська цілковито розгромили цілу німецьку армію, що складалась з 45,000 вояків. В тій одній боротьбі згинуло 13,000 німців. Тяжкі бої велись також в околицях Харкова, де, за совєтськими донесеннями, згинуло 14,000 німецьких вояків.

БРИТІЙЦІ ЕВАКУЮТЬ РАНҐУН

ЛОНДОН. — Британські власти почали евакуацію Ранґуну. Британські війська, мимо завзятого опору, не могли здержати японських військ і мусіли відступити до ріки Сітанґ, положеної 60 миль від Ранґуну.

ПЕРЕВОЗЯТЬ КАВАЛЕРІЮ.—Третій полк кавалерії, що був стаціонований за останніх 20 літ на Форт Мейер, Верджінія, перенесено недавно на нове (неназване) місце. На світлині: вояків і коней вантажиться на поїзди в околиці Вашинґтону.

ЧОРЧИЛ ПРО ЗРІСТ КОРАБЕЛЬНИХ ВТРАТ ВНАСЛІДОК ДІЛАНЬ СУБМАРИН

ЛОНДОН. — Премієр Чорчил виголосив в британськім парляменті промову, в якій заявив, що число затоплених кораблів в останніх місяцях, зростає. На широкі води виїхали ворожі субмаринові фльотилі, які затоплюють кожний корабель, що попаде під руки. При тій нагоді Чорчил малював теперішнє воєнне положення Британії. Він щераз заявляв, що поміч на Далекий Схід тепер вже не може йти через Середземне море, а мусить йти довкола Африки. В той спосіб впродовж одного року один корабель зробить лише три тури. Про невдачі на Далекім Сході Чорчил говорив, що треба було їх сподіватись. Бо Британія вступила до війни дуже зле приготована. Вона мала перед собою найсильнішу воєнну машину, яку дотепер знав світ, а також мала проти себе Італію. Крім того на зади Британської імперії напала ще одна величезна потуга, Японія. Зрозуміло, що положення стало дуже важке і мусіли наступити хвилеві програ. Але ті програ ще не вирішують війни. Британія і Америка взялись до виробу зброї. Американський виріб щойно в своїх початках. Також совєтська армія облекшила положення Британії. Де далі те положення буде ставати лекшим. Чорчил закінчив свою промову словами, які він в 1915 році висказав про Німеччину, а саме, що Німеччину не конче треба буде побити на її власних землях. Вона буде побита на чужих територіях. Тепер буде те саме, заповідав Чорчил.

ГІТЛЄР ПРО СОВЄТСЬКУ КАМПАНІЮ

МІНХЕН. — (З німецького радія). — Канцлер Гітлєр вислав привіт своїм однодумцям в Мінхені, які святкували 22-літню річницю створення націстичної політичної плятформи. Гітлер казав, що внаслідок воєнних підготувань на совєтськім фронті він не може приїхати на те свято. Совєти, говорив Гітлер, пробували змусити німецькі армії до „Наполеонівського відвороту", але це їм цілковито не вдалось. Німецька армія добре держиться. Якщо совєтські війська осягнули деякі успіхи, то виключно через зиму, казав він. Але вже зближається весна, каже далі Гітлер і „в Кримі та Полудневій Росії" вже тає сніг, після чого німецька армія знов вдарить в Совєти та віднесе остаточну перемогу.

БОМБОВИЙ ЗАМАХ НА ФОН ПАПЕНА

АНКАРА. — В турецькій столиці Анкарі дотепер не розкритий замаховець виконав атентат на німецького амбасадора фон Папена і його жінку, як вони переходили вулицею. В руках замаховця трісла бомба і рознесла його на шматки. Фон Папена і його жінку лише звалено з ніг і сильно ними потрясло. Фон Папен відразу вніс гострий протест на руки турецького уряду. Турецький уряд висказав йому глибоке співчуття, а водночас розвинув слідство, щоб ствердити ідентичність замаховця й евентуально відкрити його спільників.

ВІДГОМІН ПРОМОВИ РУЗВЕЛТА СЕРЕД ВОРОГІВ

ТОКИО. — Японська преса глузує собі з промови Рузвелта і каже, що вона була виголошена на те, щоб підбадьорити американську публичну опінію, яка бачить, що війну Америка зачинає програвати. Щодо корабельних втрат в Перл Гарбер японці далі твердять, що вони були більші, ніж подають американські офіційні звідомлення, влючаючи ті, що їх у своїй промові згадав президент Рузвелт.

БЕРЛІН. — Німецька преса накидається лайкою на президента, та каже, що це він штовхнув Америку до війни, проти інтересів Америки і за нашептами „жидівського капіталізму". В подібний спосіб писала також італійська преса.

ІНДІЯ НА ПЕРЕДОДНІ РЕФОРМ

ЛОНДОН. — Новий британський міністер кольоній, лорд Кренборн, заявив, що британський уряд є вповні за ті політичні свободи для Індії, про які згадував китайський маршал Чіян Кай Шек, як перебував в Індії. Чіян Кай Шек тоді заявив, що Індія повинна дістати політичну свободу, щоб могла тим-краще оборонятись перед японською загрозою. Британський уряд склонний в тому напрямку піти на зустріч Індії, але хоче, щоб гіндуські політичні партії і касти погодились і сами знайшли якусь справедливу розвязку. Серед гіндусів є десятки міліони людей, які не хочуть цеї „свободи", бо вона означалаб панування браманських каст над магомеданськими. Британці бояться, щоб надання самоуправи Індії не озлобило магомедан, серед яких є найбільше вояків британської армії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед виходом числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Ситі і Загряницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Theree months	$2.50

УСЕ МІНЯЄТЬСЯ — КРІМ ХАРАКТЕРУ

Те, що в британському кабінеті міністрів знайшовся такий комунізуючий лівий як сер Стафорд Крипс, викликало всюди живі коментарі. Не будемо входити ширше в те, що спричинило теперішні зміни в англійськім кабінеті, ні в те, чи ті зміни вистарчаючі. Важне тут у першу чергу те, що бажання таких змін повстало з цього, що британці домагаються, щоб війна була ведена з більшим розмахом і спіхом. І шукають за відповідними для цього людьми. Таким чином між тими, що малиб причинитись до кращого звороту в війні, знайшовся теж і Стафорд Крипс. Чи воно так буде, покаже будучність. Але це була властива причина, чому притягнено цього, так дуже лівого, до кабінету міністрів, хоч дехто з консервативних почав уже витягати з цього думку, що через те готова вже й ціла Англія стати в короткому часі малощо не комуністичною.

Загально погоджуються, що по цій війні Англія цілком певно не буде такою, якою була до війни. Настануть соціяльні зміни. І то, як заповідають, великі. Як знаємо, за такими змінами були вже в Англії і до цеї війни, а війна тільки приспішує процес цього, що вже начався. Та ті зміни будуть — англійські, а не взоровані на чужих фільософіях. Та проте назначення „комуніста" сера Стафорда Крипса декого схвилювало. А схвилювало тому, що комуністам не можна довіряти. Для них існує у цілому світі тільки один провідник — Сталін. І є одна у них батьківщина — Совети. Що такназагал є, то про те годі навіть сумніватись. Але так не є в Англії. І з того роду лівим як — англієць сер Стафорд Крипс. Виходить, що англійський нарід інакший від інших. Саме те дуже гарно підхопила американська журналістка Анна О'Гар МекКормик, коли написала, що всьо міняється в Англії, але не міняється англійське вміння присособлення до всякої ситуації. Не міняється те, що якіб не зайшли зміни, Англія може числити на соціяліста, що піддержить у критичному моменті британську систему, як і на анти-імперіяліста, що буде намагатись спасати британську імперію...

Ось це є те, що треба подивляти в британцях. Воно говорить вимовно про політичну виробленість народу, а далі й про великий патріотизм та привязання до Батьківщини. Де нарід так вихований, там не дивота, що він є паном світа. Тому, коли який нарід хоче добиватись свого права, повинен добре памятати, що є властивою ціхою британського характеру і тайною Британської Імперії, бо таких прикмет потребує кожний нарід, що хоче свобідно жити. Отже зважуючи не так англійська фльота і англійські фунти штерлінгів, як англійський характер, вихований століттями на засадах демократичних свобід і на великих змаганнях народу до поступу і поширення своєї культури по всіх сторонах світу. Є тут що подивляти. І є з чого вчитись.

В Довірю до Урядових Інформацій

Коли президент держави змушений підчас пресових конференцій, чи навіть у своїх, так сказатиб, історичних промовах, звертати увагу на те, що діють певні сили, що підкопують державу своїми сплетнями, то видно, що іде тут не про маловажну а життєву справу. Нігде правди діти, а є так, як це каже президент. Таки завдяки ворожій пропаганді, а ще більше через глупоту певних кол, ворожо настроєних до політики теперішньої адміністрації, Вашингтон став осередком ріжних поголосок, що підкопують авторитет уряду і викликують зневіру в доцільність цеї війни та в нашу перемогу. Так є, що ніхто з урядових кол не зменшує національного нещастя, себто тих воєнних невдач, що їх зазнали Злучені Держави в Перл Гарбор. Ніхто не перечить, що ті невдачі коштують нас поважних втрат в людях, та що вони ослабили хвилево нашу оборону. Але це є далеке від того, що з Гаваїв надходять щораз нові кораблі з горами трупів, себто з десятками тисяч американських вояків, поляглих на Гаваях. Але це ще не значить, що ворог завдав нам смертельний удар, що американська фльота знищена, що вона не є боєздатна, коли президент нас запевняє, що за короткий час, від катастрофи в Перл Гарбор до сьогоднішнього дня, американська фльота вже знищила більше японських кораблів від тих, що японці знищили нам.

Ніхто з урядових кол не заповідав нам скорих успіхів. Навпаки, заповідувано дальші невдачі, які мусять бути природньою консеквенцією завданих нам перших ударів. Уряд нам теж заповів, що це буде нас дуже дорого коштувати, заки Обєднані Держави зможуть відбити від ворога те, що він загарбав. А ще дорожче прийдеться заплатити за намагання перенести війну на територію тих країв, що започаткували теперішню світову катастрофу. Та те все станеться. Не зараз. Але незабаром, як тільки будуть скінчені гігантичні приготування до такого бою, що має бути рішальним.

Ось ті приготування, які є у нас у повному ході, назвала нацистівська пропаганда „фантастичними", себто нездійснимими. Видно, що самі Держави Осі розуміють, що колиб ті приготування були дійсно реальними, то тоді їм прийшов би кінець. Та, як запевняє нас президент Рузвелт, те, що ворожа пропаганда називає фантастичним, уже здійснюється. Американська воєнна продукція розвинулась дійсно до фантастичних розмірів. І отсе, ось та дійсність, заставила президента сказати свому народови і цілому світові, що вже незабаром не будемо говорити в Америці, ні в тих краях, що з нею є в союзі, про оборону Обєднаних Держав, а про їхню офензиву, про гігантичний наступ, який буде таким великий, що його розмірів не можна собі навіть уявити. Наш уряд здає собі добре справу з того, що в тім віці машини вирішують ту війну теж — машина. Ось тому звернено всі зусилля краю і всі його матеріяльні багатства на те, щоб вдержати воєнну продукцію на теперішньому високому щаблю, а то й її ще піднести і ще більш удосконалити.

Зваживши ті сили, що їх маємо, чи матимуть до розпорядимости обиді воюючі сторони, простий розрахунок каже, що не улягає найменшому сумнівови, що перевага буде по стороні Обєднаних Держав. Не тільки з матеріяльного боку, себто з боку машини, але і з людського боку, як теж і з ідейного. Це останнє куди далі зачне відгравати щораз більшу ролю, особливо, як Держави Осі зачнуть програвати і як заблисне поневоленим ними народам надія на визволення.

Ми всі тепер сидимо на одному возі. Усім нам мусить залежати, щоб ми не перевернулись, а доїхали до означеної мети, себто, щоб осягнути перемогу. Тому, вже з цього одного боку, треба вважати найбільшим ворогом тих, що підточують наші сили з середини, що розпускають вісти, що наш уряд зле нас інформує, що закриває перед нами катастрофу і тим подібне. Вірити таким поголоскам, значить вірити ворожій пропаганді, яка хоче нашої програ. Бути льояльним і вірити свому урядови, то змагає до нашої перемоги, значить допомагати, щоб Америка виграла ту війну і остала надалі вільним краєм.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Війна і Безробіття

Багато з нас вже забули про безробіття. А ще недавно те слово ми знаходили по газетах так часто, як прізвище Гітлера. Статистика говорить, що в минулім році нових чотири і пів міліона осіб знайшли працю в американській економічній системі. В наступних роках, все, що здужатиме двигатись на власних ногах, зможе знайти для себе якесь заняття. Слово безробіття, і все, що воно собою уявляє, буде змазане зовсім з нашої памяти.

Довершила цього війна! Не наука, не якась знаменита адміністрація, не якась ідеольогія, тільки війна. Американський економіст Берл Муді в своїй книжці „Бум, ор бост", просто говорить, що справу безробіття розвязав для нас Гітлер, так, як він розвязав цю справу для Німеччини. Гітлер, прийшовши в Німеччині до влади, розпочав на величезну скалю зброєння. Ці зброєння пустили в рух бездільні капітали, бездільні фабрики і бездільних людей. Перемінюючи свою націю в один мілітарний табор, він заставив тим й інші народи думати над зброєнням. А коли він остаточно пішов війною проти цілого світу, включаючи Америку, американська промислова система зрушилась до повної продукції, незнаної досі в її історії.

Вислід такий, що й тут зникло безробіття. Перший раз від довгих років, каже Берл Муді, нечинні фабрики, бездільні капітали і безробітні люди знайшли себе і почали разом кооперувати та витворювати ріжні речі.

Нігде правди діти, але таке явище дещо пригноблює. Чому війна має заставляти фабрики до праці і розвязувати прикре модерне явище масового безробіття? Хто винен тому, що людство виріб десяток тисяч смертоносних машин і стрілен, цілковито непридатних до збільшення наших життєвих приємностей і вигід, має бути тим промінем надії в прогнобленім домі безробітного чоловіка? Невже цьому винні капіталісти? — Алежбо, ми добре знаємо, що в часі депресії капіталісти, хоч може не терплять особисто, але зазнають таких фінансових невдач, що часто вони самі скочуються на саме дно життя. Коли справді капіталісти такі захланні відносно гроша і суспільної сили, вони повинні уникати всяких економічних депресій, бо ті підтинають їх фінансову і суспільну силу.

Ні, це не може бути в інтересі капіталістів викликувати економічні кризи і звязані з ними безробіття. Хтож інший цьому винен? Може уряд? — Це абсурд. Також абсурдно припускати, що середня, чи робітнича верства бажає економічної кризи. Ніхто не бажає економічної кризи.

А проте ті кризи появляються. Це значить, що суспільним життям керують певні закони, які є сильніші від волі всіх суспільних сфер і від самого правління. Коли хтось ті закони знасилює, вони мстяться на нім з безоглядністю.

Законом, яким нехтовано в роках минулої вже нині економічної кризи, був закон умірковaного відношення між можливістю продукувати ріжні речі, а бажанням їх споживковувати. Опанувавши технікою, люди навчились далеко скорше витворювати дані продукти, ніж бути спосібними їх споживкувати.

В часі безробіття, як вже згадав Берл Муді, нечинними стоять фабрики, бездільно по банках лежать грошеві капітали і безробітними шляються по вулицях люди. Фабрики хочуть працювати, щоб принести користь своїм власникам. Нечинність фабрики для власника це дуже прикра річ. Також гроші по банках хочуть йти на якісь поплатні позички, щоб приносити банкам і власникам ощадження грошей відповідні відсотки. Вкінці робітники хочуть працювати, бо від їхньої праці залежить удержання себе і їхніх родин.

Чомуж повстає безробіття, коли є фабрики, є капітали і є робітники? Що за несамовита сила здержує їх і викликує застій, безробіття? — Математичний рахунок говорить, що „несамовитою силою" є ніщо інше, тільки брак консументів, брак тих, що ті продукти споживалиб. Найбільш спірним питанням в тій економічній кризі є власне справа консумції. Ріжні економісти на те питання мають ріжні погляди. Бо консумція, споживання, це така справа, яка має до діла не лиш з конечними настроями чоловіка й тому саме її так дуже тяжко з наукового боку означити. Бажання якогось продукту може випливати з його потреби. Але воно може також мати примхoватий підклад, себто — „я купив цей предмет під хвилевим враженням, хоч конче мені його непотрібно"; кожне купно може йти в парі з сильним або слабим бажанням якийсь предмет мати і ним втішатись.

Нинішні державні мужі і економісти не мають відваги сказати, що люди матеріяльним поступом нашої цивілізації є пересичені. Вони не мають відваги сказати, що фабрики, капітали і люди стоять нечинні, бо в лоні суспільності нема великого сильного бажання споживати всі ті продукти, які згодна витворити наша промислова система. Життєвий рівень Америки такий, що величезна більшість американської суспільности, коли ходить про матеріяльні поліпшення і матеріяльний поступ, не бажає так скоро бігти, як цього вимагає модерна удосконалена техніка. Величезна американська більшість понілувалась дещо позаду під оглядом споживання матеріяльних продуктів, стараючись зовсім слушно між тим споживанням і кристалізацією психічних елементів знайти належне відношення. Це консументи не звертаючи уваги на свої задоволення, здержували цей круговоротний поступ американської техніки і посередно були причиною економічних криз і безробіття. Задовлення таки було менше від щадження, якого знов годі було зужити на творення нових дібр. Тому згадуваний уже Берл Муді помиляється, коли „надпродукцію" утотожнює з „недоспоживанням".

(Кінець буде).

НОВІ ЧЛЕНИ ЧОРЧІЛОВОГО КАБІНЕТУ.—Сер Стефорд Крипс, наліво, бувший амбасадор Великої Британії в совєтській Росії, став недавно тому членом міністерського кабінету як „лорд приви сіл". Направо, Антоні Іден, що далі остає в кабінеті як міністер заграничних справ.

Гі де Мопасан.

ДІОНІЗІЙ

Повторяв собі в думці: „Я пропав, пропав!" І розпучливо примикав очі, щоби не бачити, як в останнє пробе його ножем. Та не дістав того останнього удару ножем. Діонізій підніс його трохи та перевязав жолудок. Опісля дуже дбайливо перевязав рану на нозі. Навчився того давніше, як ще його пан був аптикарем.

Для знавця не було вже сумніву: його слуга, що хотів убити його, тепер старається рятувати його.

Тому слабим голосом дав Діонізієму практичну раду:

— До промивання рани і перевязок вживай дестильованої води.

Діонізій відповів:

— Я так роблю, прошу пана.

Марамбо отворив тепер очі. Ніде сліду крови. Ні на ліжку, ні в кімнаті, ні на вбивнику. А сам він лежить у чистенькій постелі.

Оба глянули тепер на себе. Вкінці Марамбо сказав лагідно:

— Ти допустився великого злочину.

Діонізій відповів:

— Я хочу тепер направити її. Коли пан не видадуть мене, служитиму панові вірно, як досі.

Це не була пора дразнити Діонізія. Марамбо примкнув знов очі та сказав помало:

— Присягаю, що не видам тебе.

II.

Діонізій врятував свого пана. Не спав, не кидав кімнати хорого, приладжував йому ліки, напитки, дбайливо рахував удари бючки, доглядав його наче рідний син.

Що хвилини допитувався:

— А що, як пан почуваються?

Марамбо відповідав слабим голосом:

— Трохи ліпше, мій сину, дякую тобі.

А нераз, як збудився серед ночі, бачив, як слуга його сидів біля нього в фотелі, плакав мовчки та хустиною втирав сльози.

Колишнього аптикаря ніколи в життї так дбайливо не доглядали, не дбали так про нього.

— Як лише видужаю, зараз позбудуся того драба, — постановляв у початках недуги.

Тепер уже багато піднісся на силах, одначе з дня на день відкладав хвилину розлуки із слугою, який хотів убити його. Подумав над тим, що ніхто не доглядав би його так дбайливо, як той чоловік що жив у вічному страху. Сказав теж йому заздалегідь, що в нотаря зложив завіщання, яке передала його справедливости, колиб знову напосівся на його життя.

Ця обережність обезпечувала його, на його думку, перед новим замахом. Став теж роздумувати, чи не розумніше булоб задержати того чоловіка, щоби його мати на оці.

Як і колись не міг рішитися купити якусь більшу аптику, так і тепер ніяк не міг постановити щось рішучого.

— На це маю ще час, — говорив до себе.

Діонізій і дальше був дуже добрим слугою. Марамбо виздоровів і задержав Діонізія прислугою.

Аж тут одного ранку, як кінчав снідання, почув із кухні великий галас. Побіг скоро та побачив Діонізія, що виривався з рук двох жандармів. Старший жандарм із великою повагою записував щось у записнику.

Коли Діонізій побачив свого пана розплакався та сказав:

— Пан видали мене, а обіцяли, що не зробить того. То негарно, пане Марамбо, ви не додержали слова. То негарно, негарно!

Марамбо здивований та в розпуці, що його підозрівають, підніс руку вгору:

— Присягаюся, що я тебе не видав. Не знаю, відкіля пани жандарми довідалися, що ти хотів убити мене.

Старший жандарм аж підскочив:

— Пане Марамбо! Ви кажете, що він хотів вас убити?

Збентежений аптикар відповів:

— Ну, так... Одначе я його не видав... Я не сказав ні словечка. Присягаюся, що я нічого не сказав. Відтоді він служив мені так вірно...

Старший жандарм сказав строго:

— Я приймаю до відома ваше зізнання. Суд розгляне ще й цю справу, про яку досі не знає. А тепер, пане Марамбо, маю приказ арештувати вашого слугу за крадіж двох качок пана Діпона, на що маємо свідків. Перепрошую вас, пане Марамбо. З вашого зізнання зроблю вжиток.

Потім звернувся до двох інших жандармів і приказав:

— Дальше в дорогу!

Два жандарми потягли за собою Діонізія.

III.

Адвокат кінчав саме оборону. Доказував, що обвинувачений непочитальний. Вказав ясно та виразно, що крадіж двох качок можна пояснити хвилевим приступом шалу. В такому теж стані хотів убити пана Марамбо. Заналізував усі фази того замрячення ума, яке безсумніву минеться після кількамісячного лікування в заведенні. З одушевленням говорив про небувалу вірність того слуги, про те, як він дбав про свого пана, якого зранив був у хвилині замрячення ума.

Марамбо, зворушений до глибини серця тим спогадом, почув, що сльози тиснуться йому до очей.

Адвокат зараз запримітив це і, патетично витягаючи руки, розвинув довгі, чорні рукави тоги, наче крила лилика, та зворушеним голосом говорив:

— Панове присяжні, гляньте гляньте на ті сльози. Що більше міг би я ще сказати в оборону мого клієнта? Які слова, яка аргументація, які докази можуть рівнятися сльозам його пана? Ті сльози вимовніші ніж я, вимовніші від закону. Сльози ті говорять, кричать: „Помилуйте жертву хвилевого замрячення ума!" Вони благають, увільнюють, прощають!

Замовк і сів.

Тоді президент суду звернувся до Марамбота, який зізнав був якнайкорисніше для обвинуваченого, та спитав:

— Вкінці, коли ви навіть думали, що той чоловік зробив це у приступі хвилевого шалу, то не розумію, чому ви задержали його на службі. Таж він іще й потім міг бути небезпечний.

Марамбо сказав втираючи сльози:

— Це правда, пане президенте, одначе в наших часах, коли так тяжко за слугу... Я був би не найшов ліпшого.

Діонізія увільнили. На кошти Марамбота віддали його до заведення для умово недужих.

(Кінець).

КОРАБЕЛЬ З ВТІКАЧАМИ ВИЛИТІВ В ПОВІТРЯ.

ВІШІ. — Малий корабель, що носив на собі Панамський прапор, натрапив на міну на Чорнім морі, яка розірвала його на шматки. На ньому було 750 жидівських втікачів, з яких велика скількість мусіла згинути.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

НА РІЖНІ ТЕМИ

КОМЕДІЯ ПОМИЛОК

Стефан Цвайг, австрійський письменник з жидівського роду, написав перед самою смертю книжку під наголовком "Амеріґо: Комедія помилок в історії". Торкається він у ній досить звісної історії назви Америки.

"Комедія помилок" у тому, що четвертий континент світа називається не від її відкривця (котрим був або вікінґ Ерік або Христофор Колюмб), а від Америка Веспучі, що приїхав до берегів Америки аж у 1497. році, себто в пять літ після Колюмба.

Ріжниця між цими подорожними в тому, що Колюмб, висівши на острові Сан Сальвадорі, думав, що він заплив до Азії, тоді як Веспучі, допливши до нинішньої Бразилії, в південній Америці, знав, що це не Азія, а інший край.

Отже "комедія помилок" не така велика, якби здавалося.

НОВА ПОМИЛКА НА МІСЦЕ СТАРОЇ

Один з критиків книжки Цвайґа зазначує, що ця помилка з назвою для американського континенту не дорівнює помилці, яку нині роблять американці в південній Америці. Має він саме на думці мешканців Злучених Держав північної Америки і звертає увагу на те, що чейже й мешканці Бразилії (що офіційно називається Злученими Державами Південної Америки) і інші краї Америки можуть зовсім слушно називати себе американцями. Та мешканці Злучених Держав північної Америки говорять про себе як про американців так, гейби лише вони мали на це право.

Наслідки з цього такі, що мешканців Злучених Держав Америки в багатьох краях світу вважають нахабами.

Звертає їм на це увагу критик, що теж є американець. Очевидно хоче їх остерегти, щоб малися на бачности, коли говорять до людей з інших Америк. Пригадує їм на те, що американці в Франції, сказавши гордо, що вони американці, стрінулися з "наївно перфідним" запитом: "З полудня чи з півночі?"

ЩО КРАЙ ТО ОБИЧАЙ

Норвезьке посольство в Вашинґтоні випустило для вжитку газет світлину князя Гарольда з нагоди його пятих народин. Світлина представляє князя зо щасливим усміхом на обличчі, бо він дістав першу пару лещет („скі", „ші").

Мовляв, це такий народній звичай у Норвеґії.

Як це справді так, то відай ніщо не підчеркувало би так добре значення „ші" для людей. Я знаю околиці, де в пять літ хлопчина дістає перші штанці.

ВГАДАВ ЧИ НЕ ВГАДАВ?

Одна накладня видала дешевий англійський переклад широко звісних пророцтв Михайла з Нострадаму. Як можна догадатися, накладня сподівається широкого зацікавлення читаючої публикою цею книжкою воровжб.

Звідки мало би взятися це зацікавлення, можемо догадатися: з почуття важности майбутнього й з почуття замішання щодо майбутнього. Нема сумніву, що багато візьметься читати цю книжку, сподіючися найти в ній відповідь на запит: Що станеться з Ґітлером?

Та за це питання вже тепер існують противні погляди: одні кажуть, що Нострадамус ворожить упадок Гітлера, інші, що не ворожить. Отже чи не краще було би піти слідами цеї бабані, що хвалилася своїми внуками-угадьками?

ЯК ХОЧЕТЬСЯ ПСА ВДАРИТИ.

Від якогось часу в деяких ґазетах можна було помітити багацько писань про Джорджа Детерейджа, організатора й провідника американської фашистівської організації „Лицарі Білої Камелії".

Цього Детерейджа допитував конгресмен Дайес ще в 1939. році й на тих допитах Детерейдж признав, що його організація мала зносини з німецьким урядом, та що вона хотіла завести в Америці фашизм.

Цей Детерейдж попав недавно на добре платну посаду інжиніра при якійсь будові для американської воєнної фльоти. Ґазети домагалися його усунення з роботи, але заряд підприємства цьому спротивився. Він оборонив Детерейджа до того часу, поки проти Детерейджа виступив департамент фльоти. Коли секретар фльоти заявив, що Детерейдж є „небажана" людина при роботі для воєнної фльоти, будівляне підприємство заявило, що воно не може противитися бажанні департаменту фльоти в цій справі.

ВЖЕ ЗНАЮТЬ?

В Америці чули радіову програму з Берліна, в котрій говорилося, що німецький польний маршал Кейтел, начальник німецького ґенерального штабу, виїхав на відвідини до словацької столиці, Братислави.

Американські ґазети догадуються, що Кейтел певно зажадає від словаків висилки більше війська на війну в Росію.

Певно довідалися від словаків, що як пан скаже хлопові „мій коханку", то вже хлопові не даром не обійдеться.

В ЧОМУ СИЛА АНҐЛІЙЦІВ?

Іменування Стефорда Крипса, британського амбасадора до совєтської Росії, на становище міністра в кабінеті Чорчила, викликало багато заміток в пресі світа.

Каже одна американська журналістка, що, якби так спитатися самого Чорчила, що він по щирости думає про Крипса, то він, якби був щирий, сказав би: „Крипс? Дуже розумна людина. І в вільних хвилях... бавиться в соціялізм".

Та, каже вона, це не відстрашує Чорчила від Крипса. "Британці один одного не бояться. А не боючися один одного, вони не бояться нічого".

На всякий випадок цікавий погляд?

В ЧОМУ СИЛА НІМЦІВ?

Це на перший погляд ока годиться з досвідом з німцями. Здавалося би, що вони нічого не бояться і що один одному довіряють і один одного не бояться.

Та люди, що недавно приїхали з Німеччини, оповідають про німців дещо інше, ніж те, що нам німці до віри подають. Кажуть, що німецькі народні анекдоти багато краще ілюструють настрої в Німеччині, ніж вістки, подані націвською пропаґандою. Один такий анекдот оповідає нібито випадок: "На літаку їхали Ґітлер, Ґебельс і Ґерінґ. Літак експльодував. Всі на ньому заґинули". Тепер оповідач питається: „А хтож врятувався?"

"Якто? Не знаєте?" Дивується, коли всі мовчать. "Таж німецький народ".

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ШІКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Подає СТЕПАН КУРОПАСЬ.

Ювилей 103. відділу У. Н. Союзу в Мілвокі влаштувала громада в неділю, дня 15. лютня ювилейним бенкетом в парохіяльній салі на Скат вул. По Службі Божій відбулася панахида за померших членів відділу, між якими був навіть один священик, а саме о. Сквір, з Шамокін, в Пенсильвенії, брат відомого адвоката Сквіра. Панахиду відправив місцевий парох о. Дармоць, який при тій нагоді сказав кілька слів.

Братський обід отворив о. Дармоць молитвою, а секретар відділу п. Барсук здав короткий звіт фінансового стану та ствердив, що всі члени відділу здорові, трьох служить вже при війську, а відділ стоїть фінансово добре. Потім просив присутніх зложити жертву на Американський Червоний Хрест, що принесло 29 дол. і 75 ц. Секретар рівночасно ствердив, що молодечий департамент відділу повинен мати більше членів, бо в Мілвокі є досить дітей-кандидатів в члени У. Н. Союзу, а нові діточі грамоти можуть задоволити й найбільше вибаганих родичів. З нагоди 25-ліття відділу, Товариство ім. Івана Франка придбало нового члена в особі о. Дармоця.

Головний контрольор У. Н. Союзу мав ювилейну промову, в якій підкреслив важливість так далеко на захід висуненої союзової станиці, а дальше пояснив значення ювилеїв Союзових відділів взагалі, та коротко згадав про всі ті найважніші запомогові і народні справи, якими занимається У. Н. Союз та про всі ті виховні середники, які вщіплява „Свобода" у душу наших людей на те, щоби вони були добрими горожанами Америки, як теж були помічні народови, з якого вийшли, у його визвольних змаганнях. Запевнив присутних, що господарка У. Н. Союзу є збудована на добрих і трівких основах, і спочиває в добрих руках, яких вибирають самі члени, та що мати грамоту У. Н. Союзу про теперішню хвилю вважається попри Бонди Оборони найкращим забезпеченням капіталу. Місцевий парох о. Дармоць зазначив, що за його побуту в Мілвокі Товариство ім. Івана Франка, 103. відділ У. Н. Союзу, він перед у всій народній і церковній роботі не лише як фізична одиниця, але вели роботу і його члени поодиноко, що як свідомі громадяни виконували більше, як лише свої обовязки. Закінчив словами Івана Франка з „Каменярів" — „Лупайте цю скалу"... та приєднуйте нових членів.

З місцевих членів говорили крім предсідника і секретаря відділу, ще такі Союзові ветерани як п. Кудринський і Комодрубець, а з Шікаґо ще молодий Іван Когут, що в товаристві з дописувачем заговорив на це скромне однак дуже важне і щире підприємство наших братів-союзовців.

В неофіційній частині братського підприємства люди, як звичайно, були більше говірливі. Важко було розлучитись з тими добрими людьми.

Спортова акція У. Н. Союзу у нас тепер дуже підупала. Молодь, якщо ще не пішла то піде до війська. Тому нема кому змагатися. На річних зборах відділів У. Н. Союзу, що відбулися у нас 11. лютня, заявив спортовий референт п. Петро Пуцило, що навіть т. зв. „бовлінґ ліґ" мусіла розвязатися по причині браку грачів. Ліґа зачала вправляти в місяці жовтні, маючи 40 грачів, а на протязі 4 місяців, дійшла до числа 20 людей, половина яких на днях має йти до війська.

На згаданих річних зборах перевибрано цей самий уряд з тим додатком, що вибрано ще заступника секретаря п. Петра Лучкова.

Дім Українського Народного Союзу в Шікаґо не є вже більше тільки мрією шікаґовських українців. Злучені Відділи У. Н. Союзу купили дім, що був власністю Гетьманців Державників, а думають розбудувати в ньому життя У. Н. Союзу. В касі злучених відділів є всього 1,500 долярів, а-ле шікаґовські відділи заможні, а в додатку при вмілій господарці і зручнім веденню справи можна вкороткі прибдати досить грошей на всі потрібні видатки, звязані з купном дому і його відновленням. Треба нам більше оптимізму і ентузіязму. Що наші люди беруть справу поважно, може посвідчити та обставина, що на зборах злучених відділів на яких було заступлених 10 відділів присутні заявили зложити (так, як би вже дали!) на купно дому як слідує: Головний радний У. Н. Союзу Тарас Шпикула і Головний контрольор Роман Смук і Степан Куропась по 50 дол., п.п. Магас, Калинчук, Дякун, Данилов, Малик по 25 дол., п. Забіяк, Васильовський, Лучків і Батюк по 10 дол., а п. Любас, Жовнірчак, Барабаш, Максимюк, Пуцило і пані Плетин по 5 дол. — Разом 345 дол.

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY
JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

СКОРА НАПРАВКА. — На горішній світлині: механіки направляють діри, що їх пороби́в японський бомбовик в одному американському кораблі підчас американського нападу на острови Маршала й Ґилберта. На спідній світлині бачимо, як направлено шкоду за кілька годин.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Президент Рузвелт сказав на пресовій конференції, що американський нарід має усвідомити, що він стоїть перед війною світового обсягу. Він казав, що першим завданням Злучених Держав є — недопущення пролому й рівночасно нанесення якнайбільшої шкоди ворожим силам, в часі як будується наша подавляюча перевага, необхідна для повної перемоги. Президент наказав всім начальникам урядових агенцій „означити тих службовців, які можуть бути негайно звільнені" для праці в агенціях, безпосередньо звязаних з війною.

Конгрес закінчив справу позички Китаєви на суму $500,000,000 і президент підписав її. Департамент державних справ доносить про координацію та упрощення економічних воєнних заходів Злучених Держав і Британії. Департамент хліборобства подає, що британському урядови доручено до 1. січня 1942., по „ленд-ліз", сільсько-господарських продуктів загально поверх 3,300,000,000 фунтів. Вистарчаюча кількість для виповнення 69,000 товарових вагонів, з котрих склався би потяг 575 миль довгий.

Розпреділення за дозволом.

Адміністратор цін, Гендерсон, оголосив, що розпреділення за дозволом зужитих та направлених гумових опон на колеса почнеться в цілій країні з дня 19. лютого. Це буде провадитись в той самий спосіб, в який тепер видаються нові опони. Гендерсон заявив, що правдоподібно не буде видаватись сира гума для направок, за виключенням для малої кількости авт, для яких дозволено одержання нових опон.

Він казав, що продаж цукру по картках почнеться заraз же, як вийде з друку й буде роздана Воєнна Пайкова Книжка І. Вона вміщає 28 марок. На кожну марку власник книжки може дістати означену кількість — правдоподібно три-чверти фунта на особу — на тиждень. Коли книжки будуть видані, певна кількість марок буде відтягнена, відповідно до запасів цукру в родині, як буде заявлено. За неправдиві заяви про запаси цукру буде накладатись грошева кара до $10,000 або 10 років вязниці.

Цивільна оборона.

Директор Цивільної Оборони, Лендис, сказав, що ОСД буде цілковито реорганізована, аби „прилагодити його до праці". Він казав, що „кожна особа повинна мати ясне й означене завдання; кожна особа повинна бути кваліфікована до виконання того завдання... Ми мусимо організувати наші сили, а тоді робити практичні спроби, або бачити як вони можуть працювати". Відділ Територій та Посілостей на Островах доносить, що жінки й діти вивозяться з Гавайських островів. Газові маски роздаються всьому населенню, споруджуються протибомбові сховки та приготовляється 1,000 запасних ліжок. Нижча палата затвердила $100,000,000 для Цивільної Оборони. Департамент війни попереджає цивільне населення не зачіпати ніякого військового аероплана, приятельського чи ворожого, який спуститься на цивільні території, бо в таких аеропланах часто є вибухові бомби або амуніція.

Воєнний фронт.

Команда фльоти доносить, що американські війська атаками на острови Маршала і Ґілберта, 31. січня, знищено ворожих 16 кораблів, 41 аеропланів, склад палива, запаси амуніції, ґанґари та інші японські заклади. Подається, що сила й несподіваність атаки означається знищенням коло 85 відсотків великої японської бомбової сили на островах та від 60 до 80 відсотків помічних кораблів. Департамент війни подає, що на прохання голяндського уряду післано американські частини до островів Курасао й Аруба для охорони островів та їх нафтових рафінерій.

Команда армії доносить про спорадичні бої на острові Батаан та про те, що посилені японські частини підготовлюють новий наступ. Протягом тижня армія й фльота повідомили про знищення щонайменше 20 ворожих аеропланів. Американці втратили: три тенкери, затоплені на Атлантику, один транспорт, затоплений коло Гаваїв та один підводний човен, затоплений коло Панами в наслідок зудару з іншим американським кораблем. З американських та британських військових старшин високої ранги була створена група „Спільних Начальників Штабу" для координації воєнних зусиль.

Армія.

Президент зажадав від Конґресу додаткового призначення 23 біліонів долярів для армії. Департамент війни подає, що військова повітряна сила буде поширена в цім році до 1,000,000 осіб — старшин і звичайних летунів, та до 2,000,000 осіб в 1943. Президент наказав притягнути до активної служби всі резерви в часі, визначенім секретарем війни, Стимсоном. Президент також наказав федеральним департаментам та агенціям триматися одної практики щодо побору федеральних службовців.

Секретар Стимсон заявив, що всі вояки будуть щеплені проти жовтої горячки, аби їх можна було посилати в райони, де є та хороба. Він також казав, що американські військові частини в Північній Ірляндії будуть діставати продукти, за виключенням деяких свіжих, що можна там дістати, з нарядів зо Злучених Держав, аби не завдавати труднощів населенню Ірляндії.

Пароплавство.

Морська Комісія подає, що американські корабле-будівельні заклади, що тепер випускають один корабель денно, подвоять продукцію за 60 днів та потроять за шість або сім місяців. Президент зажадав від конґресу майже 4 біліони долярів готівкою та управненням на контракти для поширення торговельної фльоти. Президент встановив Воєнну Корабельну Управу з головою Морської Комісії — Ленд. — оном на чолі, для контролі операцій, закупок, витрат, реквізиції та вживання всіх торговельних кораблів Злучених Держав для найбільш успішного використання їх на час війни. Комісія зробила контракт на 36 вантажних кораблів Свободи. 23 американські яхти передано власниками — визначними громадянами Злучених Держав фльоті, прибережній сторожі та Морській Комісії.

Фльота.

Президент підписав закон про уділення фльоті 25 біліонів долярів готівкою та права робити контракти на 4 біліони долярів, закон, що управнює видатки на $750,000,000 для закладів на будівлю 1,800 менших боєвих, помічних і патрольних кораблів та закон, який управнює витрати в $450,000,000 для морських побережних закладів. Нижча палата ухвалила та відіслала до сенату законопроект про призначення підстаршин старшинами реґулярної армії. Команда фльоти закликає випозичити їй відповідні бінокли 6X30 або 7X50, які буде повернуто по війні. Фльота зменшила вимогу віку учням-механікам з 18 на 16 літ.

Продукція й переміненння.

Рада Воєнної Продукції наказала всім фабрикантам радіо перемінити їх заклади на воєнне виробництво протягом 4 місяців. Ця індустрія за останній рік мала цивільного обороту на $200,000,000, але вже мала вкорочення цивільного виробництва на 40 відсотків. Голова воєнної продукції, Нелсон, казав, що „переміненння є першим, швидким шляхом до перемоги.„Це буде нашим головним завданням на наступні 6 місяців". Департамент торгівлі передбачує, що виробництво для військових потреб складе приблизно 53 відсотки загального виробництва в 1942. році, в порівнанні з 21 з минулого року. Щодо довготривалих виробів, то 80 відсотків загального виробництва піде на воєнні потреби.

Рада Воєнної Продукції подає, що воєнні фонди, вже ухвалені, або ще під розглядом конґресу, складають приблизно 116 біліонів долярів. Рада доносить, що Держави Осі виробили в 1941. році воєнних річей вартістю коло 45 міліонів долярів. Аби виграти рішучу перемогу, продукція Злучених Держав мусить переважити продукцію „осі" в два і пів разів.

Першенство й розпреділення.

Рада Воєнної Продукції наказала значне вкорочення виробництва бляшанок, аби заощадити коло 40 відсотків з 40,000 тон олова, що вжито на ту ціль за останній рік. Бляшанки малого розміру та не першої потреби, як для пива, тютюну, сушеної фасолі та поживи для псів, цілком не будуть виробляти по скінченні місяця. Заборону продавати нові троки та причепні вози („трейлерс") продовжено до 28. лютого. Адміністратор цін, Гендерсон, заявив, що головні воєнні контрактори та урядники публичного здоровля і безпеки можуть зараз дістати нові автомобілі, звернувшися безпосередньо до Управи Адміністрації Цін у Вашинґтоні. Заборонено неконечне вживання вітаміну А, щоб забезпечити вистарчаючу кількість для летунсько-повітряних корпусів.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи пятницю 13. лютого).

Тайлянд, що означає „Край вільних людей", став офіційною назвою Сіяму від 1939 року. Він був абсолютною монархією від 1350 до 1932 р. став у 1932 р. конституційною монархією. Він є одинокою незалежною державою на південно-східнім азійським півострові.

ROCHESTER, N. Y.
СЕСТРИЦТВО СВ. АННИ, ВІД. 343. У. Н. СОЮЗУ, має честь запросити на свій
ПЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ
В СУБОТУ, 28. ЛЮТОГО (FEBRUARY 28, 1942)
В ГАЛИ ПАРОХІЯЛЬНІЙ.
Ювилейна програма і посвячення прапорів розпічнеться **в годині 7:30.** У святі возьмуть участь найвизначніші старшини від „Америкен Ліджен".
Просимо Хвальні Братства і Сестриці прийти зо своїми прапорами на означений час.
За участь у Святі щиро дякуємо.
Катерина Сипян, предсідниця;
Катерина Сейлс, секр.; **Стела Матковська,** кас.

?
ЧИ Є У ВАШІЙ ХАТІ
ЦЯ НЕОБХІДНА ДЛЯ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ КНИЖКА
A HISTORY of UKRAINE
by Michael Hrushevsky

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Тов. Ім. Лесі Українки, 37. відділ С. У. А.

В самому початку 1942 року скінчилась четверта річниця 37. відділу С. У. А., який носить назву імені визначної української поетеси і письменниці — Лесі Українки.

Кожний рік у нашому відділі значився просвітньою працею, бо у перших трьох роках відбулась 30. відчитів на ріжні теми. Найбільше лекцій присвячено біографії Лесі Українки, наприклад: „Молодість Лесі Українки" і т. п. Членки мали таким робом, хоч до певної міри, нагоду пізнати поетать цієї визначної української поетки. Матеріял цей вибирано з органу Львівського Союзу Українок „Жінка".

Сиротою остався тільки рік 1941, в якому „як на гріх" не відбувся ані один відчит. Тому в часі річного справоздання аж було ніяково. Не думайте однак, дорогі читачі, що членки дармували, бо якраз у роках 40—41 почалась організація Українського Відділу Американського Червоного Хреста і туди саме багато членок звернули напрямок своєї праці, що й спричинило певного роду забуття про ці корисні відчити. Щоб відсвіжити думку новим кормом, а при тім вшанувати память нашої незабутньої вчительки покійної Софії Русової, наш відділ започатковує біжучий рік відчитом у другу річницю смерти С. Русової, яка припадає в цьому місяці.

Відчит відбудеться в часі інсталяції нового уряду у середу, 25. лютого в Народнім Домі.

Багато уваги присвячено Пятій Конвенції С. У. А., яка відбулась минулого травня в Ню Йорку, а також виданню ювилейної книжки, яку впорядкувала і видала Централя С. У. А., і до якої між іншим наш відділ вписав свою невеличку історію.

Товариське життя у відділі розвивалось як і кожного року. Влаштовувано забави, з яких були доходи до відділової каси. Поза звичайні кісткові забави, відбулось літом 2 прогулки до парку „Бонге". Наші молоді членки запрошували ще своїх деяких ровесниць зпоза відділу і усі гуртом з громадкою своїх діток на свіжому воздусі забавлялись так радісно, що декотрим членкам, що не мають дітей, аж завидно стало.

В нашому відділі заведено ще дещо нового. А саме: Членки вважають, як зявиться якась добра фільма й тоді ідуть гуртом до театру „на мувіс", а відтак десь у приличне місце на каву або чай. І так бачили наші членки ось такі фільми: „Том Едісон", „Ніночка" і „Ескейп".

Від самого оснування нашого відділу заведено теж дуже гарний звичай влаштовувати перед Різдвом „Вечір Святого Миколая", де членки себе взаїмно обдаровують святочними дарунками, при чім гарно забавляються. Таких Святих Миколаїв відбулось у нас уже чотири.

Слід згадати, що минулого жовтня, старанням нашого відділу, відбувся баль в Народним Домі, в користь Рідної Школи, яку ведуть Сестри Служебниці при українській церкві на Кліпперт вул.

Поза це все відділ наш бере активну участь у всіх імпрезах, які влаштовує місцева філія С. У. А.

Не від речі буде начеркнути грошеві датки, які наш відділ жертвував на добродійні цілі в 1941 році, а саме: Вісти С. У. А. — $10; кошта конвенції С. У. А — $10; на українську церкву при Кліпперт вул. — $33, з яких $28 зібрали добровільними датками пані М. Градовська і пані М. Жук. На Рідну Школу при церкві $10, і на Батьківщину $5.

Віримо, що наш відділ буде далі працювати над освітою своїх членок, як також помагатиме своїм установам, релігійним чи громадським.

Віримо теж, що кожна з нас відчуває і розуміє теперішній воєнний час. Кожна з нас почуває в собі обовязки громадянки Злучених Держав Америки і всіма силами буде помагати в обороні краю.

При кінці згадаю уряд з 1941 року, якому членки вдячні за їхню працю у відділі, а саме: пані Ольга Каралаш, що була головою два роки, пані Марія Жук, заст. голови, пані Ю. М. Шустакевич була українською писаркою чотири роки, пані Марія Жук сповняла теж обовязки писарки англійською мовою, і пані Марія Седляр, що була касієркою два роки з половиною.

З приємністю витаємо новий уряд на 1942 рік в особах: пані Марія Жук, голова; пані Марія Градовська, заст. голови; пані Розалія Байба, анг. писарка і пані Ольга Каралаш, касієрка.

Новому урядови бажаємо гарних успіхів у його праці, а при цім зложимо теж бажання, щоб наша прибрана Вітчина і Вітчина, де родились наші молоді членки, перемогла ворога і славою покрила вінець вічної Свободи!

Ю. М. Шустакевич.

БРИСТОЛЬ, КОНН.

Для Оборони Америки.

На місячних зборах 390 відділу У. Н. Союзу наш предсідник, Олекса Каламон, вніс резолюцію, якою ми висловили подяку президентови Рузвелтови за його велику працю в справі оборони нашого краю. Наш відділ невеликий, але закупив Бонд Оборни за $100, а $10 дав на А. Ч. Хрест.

Іван Бугрин, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ.

На Оборону.

На місячних зборах Братства св. о. Николая, відділ 344 У. Н. Союзу, касієр Я. Резнік представив положення нашого краю, що є у війні і запропонував, щоб з нашої скромної каси закупити Бонд Оборони за $400, а $5 дати на А. Ч. Хрест. Внесок, очевидно, був ухвалений одноголосно. Бонди вже закуплено.

Гр. Ґеба, секр.

ПІКСКІЛ, Н. Й.

Для держави.

Наш відділ 195 У. Н. Союзу закупив Бонд Оборони за $100, щоб і ми, хоч невеликі числом і небагаті, були між тими, що допомагають нашій державі виграти війну.

ФЛЬОТА ДІСТАЛА „КУХАРЯ". — Командант А. Р. Мек заприсягає Гарія А. Лаваджето, званого „Кукі" (кухар), як моряка до американської фльоти. „Кукі" зрікся посади, яка давала йому 8,000 долярів річно, і став помічником машиніста.

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Філядельфія, Па. — Український Ситизенський Клюб (2171 Вокелінґ Ст., Френкфорд) замовив один примірник „Історії України" М. Грушевського для місцевого Гардінґ Джуніор Гай Скул, а гром. Іван Сорока замовив також історію для місцевої читальні.

Сейр, Па. — Вільні Козаки, відділ 236 У. Н. Союзу, замовив два примірники „Історії України" М. Грушевського, з яких один примірник призначено для місцевої публичної бібліотеки, а другий для бібліотеки Сейр Гай Скул.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Ф. — Нащо Ви попали? Таж краще було вислати до переховання якійсь інституції, або оправити і тримати в порядку. Поодинокі числа не представляють великої вартости, зате річник, коли він повний, це що інше. Але і поодинокі числа здадуться. В „Свободі" були нераз музейні поклики, щоб надіслати їм деякі числа, що їм треба для доповнення річників.

Г. Л. — Тяжко нам подавати ближчі відомости про військових, бо самі знаєте, яка іде злобна пропаґанда проти нас. Та так вічно не буде. А тоді зможемо подавати і такі інформації. Але булоб добре, колиб поодинокі наші громади подавали загально, що з їх місцевости є стільки а стільки в армії, що є з українського роду. Якщо декотрий у війні відзначиться, добре, щоб зараз донести до „Свободи". Місячник, про який згадуєте, не вийшов, але як та справа мається, не знаємо.

М. С. — Якщо хочете допомогти такій справі як будова У. Н. Дому в Ню Йорку, так підходіть з американсько-українського боку і беріть під увагу ті обставини, в яких находить наше життя в Ню Йорку. В краю було інакше. Там були добрі одні способи, а тут треба братись за другі, бо обставини інші. Школа фантазувати, а треба підходити до справи реально і піддавати те, що можна доконати. І так представляйте справу на зборах, а як до чогось дійдете, то буде тоді цікаво написати про це до газети. Очевидно, що кооперативний спосіб добрий, але й це виглядало інакше на селі в краю, де було повно безробітних сил, що працювали даром або за мале винагородження, чого тут не буде і з тим треба рахуватись.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ОБОРОНІ ПОСЛА ГЛИНКИ.

Мушу висказати „Свободі" глибоку вдячність за оборону народньої справи, себто за таку розумну і льоґічну відповідь большевикам з „У. Щ. Вістей" на їхні напади на канадійського посла Глинку. Ось ті вічні раби вже таки згинуть рабами. Живемо в часі, коли в цілому світі всі народи хочуть бути вільними, бажаючи жити своїм життям. Та наші большевики, хоч живуть на вільній американській землі, таки далі остали рабами. Відповідайте далі, не тим, що з „У. Щ. Вістей", бо в них малий розум, та ще рабський, але робіть це на те, щоб далі освідомлювати ширший загал щодо цього, якик Україна має тепер ворогів. Раби з „У. Щ. Вістей" виють як гиєни, як почують, що є інші, що не є рабами, але вільними людьми і так, як посол Глинка, говорять про вільне й самостійне життя. У людей свідомих і культурних це є природне явище. Одно мені жаль, що та гидота, з якою большевики накинулись на посла Глинку, є писана українською мовою. Мені здається, що ті українські мами, що їх породили, якби були знали, яка з них виросте погань, то булиб їх в колисці подусили, щоб не наносили нечести українському імені й Україні.

Анастазія Г. Біловус,
Дітройт, Міш.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРИДЖПОРТ, КОН. — Квартальний мітінґ Тов. Укр. Січ. від. 59., відбудеться в неділю, 1. марта, в гали церковній, 34 Біч улиця, точно в годині 3:30 пополудні. Взивається всіх членів, як старших, так і молодіж, щоб всі численно прийшли, бо буде вирішуватися справа в який спосіб наше товариство має постаратись про товариські прапори. Справа прапорів буде для всіх, тому щоб не було нарікань, що члени не знали. Отже приходіть всі точно начас, щоб можна скоро мітінґ перепровадити і перевести ухвалу більшістю присутніх членів. — За уряд: Н. Варій, предс.; М. Шиманський, кас.; Мих. Галькевич, секр.

Усунення запаху диму з тютюну.

Щоб усунути запах диму з тютюну, належить поставити миску з водою в кімнаті і полишити її через ніч. Або, якщо хочемо усунути цей запах скорше, то належить засвітити свічку, а запах диму уступить негайно.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ПОДЯКА

Ми, нижче підписані, вкладаємо щиру подяку Головному Урядові Українського Народного Союзу за скоре виплачення посмертного по бл. п. Миколі Смолиґа.

Дякуємо теж урядникам Бр. св. Володимира, від. 105. У. Н. Союзу. Точність і скорість цих виплат є найкращою відповіддю ділом на преріжні наклепи й брехливі сплетні на бизнес нашої Організації.

Взиваємо всіх, що ще не є членами, вступати в ряди У. Н. Союзу, який є щирою українською орґанізацією, що совісно виконує свої зобовязання супроти своїх членів, що вже не одному поміг в горю й смутку.

Анна Смолиґа, жена,
Михайло й Корнеля, діти.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку зо старого краю.

Вісім (8) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 8 красок $1.00. Віск пчільний і Кістка до писання 25 ц. Краєвий шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „Христос Воскрес" в формі книжечок з віршами, ціна за дозин 60 ц., 50 карток $1.75, 100 карток $3.00. Картки в формі книжечок люксусові, ціна на дозин $1.00. **Зелене листя** до роблення паперових квіток, ґрос коштує 75 ц. **Ладан** (Кадило), для церковного ужитку, фунт $1.00 з пересилкою. **Шалінові хустини** білі або чорні з рожами, одна $2.25 з пересилкою. **Червоні Коралі** до українського строю, 3 шнурки $2.00.

Замовлення посилайте до: 39,-

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12 Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО доброго ПОРТЕРА-дормана в апартамент-гавзі. Нумер одностроюю 38. Мусить бути самітний, тверезий і чесний. Платня $65 на місяць і кімната до мешкання. Голосіться до Суперінтенда будинку:

1939 GRAND CONCOURSE,
BRONX, N. Y.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

ПАРОХІЯ св. Апп. Петра й Павла в Wilmerding, Pa., потребує ДЯКО-УЧИТЕЛЯ, щоб провадив хор, представлення й діточу школу. Священик доїздить, малі обовязки. Платня після умови. Посаду можна обняти негайно. Голоситися до: 43-5

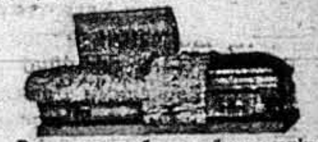
ІВАНА ОРИНИЧА,
133 Marguerite Ave., Wilmerding, Pa.

Вже продається на 1942 р. КАЛЕНДАР-Альманах по 25 ц. Замовлення слати на адресу: 44-5

Rev. PETER ZURAWETZKY,
1745 Washington Ave., Bronx, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. **$295.00**

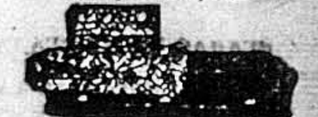
Все, чого треба, з винятком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.

S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 511. Загартована залога.

Врятувавши життя Ґйона, Зеля втратила інтерес до нього. Її серце билося до відважного й сміливого Вилена.

Коли Ґйон виздоровів, він почав наглити погоню за піратами, думаючи, що їх провідником є Тарзан.

Фахівці приготовляли ґалеру для виправи, а біля нього збиралися найсміливіші вояки, які під його приказами хотіли шукати пригод.

Бо кожний з них хотів здобути цю нагороду, яку наложив король на голову Тарзана.